

Nr 644.

Av herrar **Helén** och **Boija**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 162, angående psykologiskt försvar m. m.*

Kungl. Maj:t har i proposition nr 162 framlagt förslag om organisation och verksamhet för ett svenskt psykologiskt försvar. I propositionen föreslås att en särskild beredskapsnämnd för det psykologiska försvaret inrättas inom inrikesdepartementet.

Av departementschefens yttrande i propositionen — liksom av flera remissyttranden — framgår att "åtskilligt talar för att nämndens verksamhet i fredstid kan komma att bli mer omfattande under det grundläggande planeringsarbetet för verksamheten under krig än i ett senare skede". Denna synpunkt torde kunna skärpas därhän att det låter sig säga att beredskapsnämnden — under förutsättning att den under ett inledande skede får arbeta under gynnsamma betingelser — skulle efter en inledande arbetsperiod på förslagsvis tre år kunna förpuppas för att vid införandet av förstärkt försvarsberedskap eller vid det tidigare tillfälle då Kungl. Maj:t efter riksdagens hörande finner så lämpligt träda i funktion. Då beredskapsnämnden till hela sin uppbyggnad måste uppfattas som en skelettorganisation till den av vederbörande sakkunniga föreslagna krigsorganisationen (statens upplysningscentral) ligger det inget orimligt i att tillägga beredskapsnämnden en sådan elasticitet att ett förpuppningsstadium är naturligt under tiden av minskad internationell spänning. Vi föreslår därför att nämnden inrättas för en första aktivitetsperiod av tre år och att riksdagen därefter beredes möjlighet att på nytt ta ställning till dess fortsatta verksamhet.

Mot denna bakgrund ter det sig önskvärt att nämnden vid själva igångsättandet av verksamheten beredes tillgång på högkvalificerade arbetskrafter och att nämnden tillförsäkras erforderlig grad av självständighet i arbetets planläggande och genomförande. Det förefaller oss direkt olämpligt att inordna beredskapsnämnden i inrikesdepartementets personalorganisation. Mot ett sådant arrangemang talar icke enbart förvaltningstraditionen utan framför allt praktiska synpunkter. Om beredskapsnämnden skall kunna upprätthålla goda förbindelser med opinionsbildande organ inom alla grupper av folket är den beroende av en fristående ställning. Särskilt med tanke på att de sakkunniga under liv-

ligt instämmande från remissinstanserna understrukt vikten av att en ev. krigsorganisation på detta område har en sådan fristående ställning är det väsentligt att beredskapsnämnden ej innöter en felaktig uppfattning om sambandet mellan den politiska makten och det ur allmän försvarssynpunkt nödvändiga upplysningsarbetet.

Den i propositionen förutsatta nära anknytningen till Centralkommittén Folk och Försvar gör en placering utanför departementets strängt kanslimässiga arbetsrutin ytterligare önskvärd. Därtill kommer att flera av de personer från forskningens och publicistikens områden, som kan tänkas bära komma i fråga till befattningar av den typ som beredskapsnämndens organisation förutsätter, lättare låter sig anställas för den föreslagna aktivitetsperioden om verksamheten ej bindes till Kungl. Maj:t kansli.

Vi föreslår därför att statens beredskapsnämnd i fråga om sin organisatoriska placering inrättas under de former som föreslagits av de sakkunniga.

Beträffande lönesättningen av de i propositionen föreslagna tjänsterna vill vi framhålla följande:

De ledande personer som kommer att tjänstgöra inom nämndens kansli bör vara så kvalificerade att de kan beredas krigsplacering som ställföreträdande avdelningschefer inom en ev. krigsorganisation. Eljest bör det bli svårt att dra full nytta av fredsarbetet.

Om antalet tjänstemän fastställes till tre (mot de sakkunnigas förordade fem), måste två kunna arbeta fullt stjälvständigt inom olika områden av det psykologiska försvaret. Den ene, betänkandets kanslichef, skall kunna vara ställföreträdare för nämndens ordförande. Han måste kunna hävda sig gentemot övriga försvarsverksamheter, närmast försvarsstaben och civilförsvarsstyrelsen samt riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap, då det i regel blir han som kommer att företråda beredskapsnämnden i det löpande arbetet på försvarsberedningen. Vederbörande bör jämföras med byråchef och placeras i 37:e lönegraden. Den andre tjänstemannen bör jämföras med byrådirektör och placeras i 31:a lönegraden. Assistenten, som sannolikt bör vara en utbildad psykolog, bör placeras i 27:e lönegraden, varigenom befattningen kommer i nivå med adjunktslönen.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen med avslag på hemställan i proposition nr 162 angående avlöningsstat för inrikesdepartementet beviljar de anslag till *Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar* under elfte huvudtiteln för budgetåret

1954/55, som blir följden av att ovanstående yrkanden i motionen bifalles.

Stockholm den 30 mars 1954.

Gunnar Helén.

Gustav Boija.